Revisorerna i
Norrlandstingens
regionförbund

2018-10-02

300785

Till fullmäktige i

Region Norrbotten
Västerbottens läns landsting
Landstinget Västernorrland
Region Jämtland Härjedalen

Kopia till

Norrlandstingens regionförbund
(org.nr. 222000-1651)

Bedömning av delårsrapporten per augusti 2018

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapporten per den 31 augusti 2018 är förenligt med de mål och riktlinjer som förbundsdirektionen beslutat. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten. Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten. Det innebär att granskningen varit begränsad i omfattning, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

Bedömning av direktionens finansiella mål

Vår slutsats efter genomförd granskning är att delårsbokslutet i allt väsentligt har upprättats enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed. Redovisningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av förbundets ekonomiska resultat och ställning den 31 augusti 2018. Direktionen redovisar den 31 augusti 2018 ett överskott med 14 000 kronor. Nedan redogör vi för våra bedömningar av direktionens finansiella mål.

Mål för det ekonomiska resultatet

Förbundet ska vid årets slut redovisa ett resultat där intäkterna överstiger kostnaderna. För år 2018 har direktionen dock budgeterat ett underskott med 311 000 kronor. I budgeten har direktionen angett synnerliga skäl för att täcka underskottet med hjälp av eget kapital. I delårsrapporten bedömer direktionen att resultatet vid årets slut kommer att uppgå till det budgeterade underskottet på 311 000 kronor. Vi har inte funnit skäl att göra någon annan bedömning.

Kommunallagen ställer krav på att budgeten ska läggas så att intäkterna överstiger kostnaderna om det inte finns synnerliga skäl. Tanken med denna reglering är att kommuner, landsting och regioner inte ska förbruka medel som

tidigare generationer byggt upp eller att kostnader som nu uppstår ska skjutas till kommande generationer. Ett kommunalförbund har inte beskattningsrätt och skiljer sig på denna punkt från kommuner, landsting och regioner. Normalt finansieras verksamheten i ett kommunalförbund av medlemmarna. Varken kommunallagen eller förarbetena ger specifika exempel på när ett kommunalförbund kan åberopa synnerliga skäl. Till skillnad från kommuner, landsting och regioner kan ett kommunalförbund betala tillbaka överskott till medlemmarna.

I ett yttrande över 2017 års granskning uppgav direktionen att förbundets budget skulle uppfylla kommunallagens krav (dnr 67/18). Direktionen gav i uppdrag till förbundsdirektören att utreda hur eventuella underskott och eget kapital skulle hanteras. Enligt uppgift ska detta uppdrag återrapporteras till direktionen i december 2018. Vi är positiva till att direktionen tagit initiativ till att utreda hur budget och eventuella underskott fortsättningsvis ska hanteras. Vi kommer noga att följa detta arbete.

Mål för eget kapital
Det egna kapitalet ska inte understiga 1 miljon kronor. Det egna kapitalet uppgår i delårsbokslutet till 2 236 000 kronor. Med anledning av att direktionen tillför intäkterna 311 000 kronor från det egna kapitalet förväntar direktionen att det egna kapitalet vid årets slut uppgår till 1 895 000 kronor. Direktionen bedömer att målet för det egna kapitalet kommer att nås vid årets slut. Vi har inte funnit skäl att göra någon annan bedömning.

Mål för investeringar
Investeringar ska göras utan extern upplåning. Direktionen bedömer att målet nås vid årets slut. Vi har inte funnit några skäl att göra någon annan bedömning.

Mål för likviditet
Saldot på förbundets bankkonto ska inte understiga 500 000 kronor. Direktionen uppger att förbundet har rutiner som säkerställer att det inte ska uppstå problem med likviditeten. Direktionen bedömer att förbundets saldo på bankkontot inte vid något tillfälle under år 2018 kommer att understiga 500 000 kronor. Vi instämmer i denna bedömning.

Mål för forskningsanslag
Enligt de finansiella riktlinjerna för forskningsanslag kan FUI-rådet, om det finns ett överskott från forskningsmedlen, med ett särskilt beslut betala ut beloppet som forskningsmedel det påföljande verksamhetsåret. I delårsrapporten redovisar direktionen att det den 31 augusti 2018 fanns balanserade medel som uppgick till 137 000 kronor. Direktionen bedömde att det balanserade beloppet skulle vara detsamma vid årets slut. Vi gör ingen annan bedömning.

2018-10-02

Bedömning av direktionens verksamhetsmål

Direktionen bedömer att deras verksamhetsmål uppfylls vid årets slut. Vi delar den bedömningen.

Umeå den 2 oktober 2018

Marita Björkman-Forsman
Utsedd av Region
Norrbotten

Christer Fessé
Utsedd av Västerbottens läns landsting

Viveka Asproth
Utsedd av Region
Jämtland Härjedalen

Mikael Gäfvert
Utsedd av Region
Västernorrland

Bilagor:

- Granskning av delårsrapport 2018-08-31 – Finansiell del, EY.
- Granskning av redovisad måluppfyllelse i delårsrapport 2018-08-31, Revisionskontoret Västerbottens läns landsting.

Revisorerna i
Norrlandstingens
regionförbund

2018-10-02

300786

Förbundsdirektionen

Granskning av delårsrapporten per augusti 2018

Revisorerna har i uppdrag att bedöma om resultatet i delårsrapporten per augusti 2018 är förenligt med de mål som förbundsdirektionen beslutat. Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten. Det innebär att granskningen varit begränsad i omfattning, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen är genomförd enligt god revisionssed i kommunal verksamhet. Mer information om granskningens iakttagelser finns i underliggande rapporter som bifogas med denna skrivelse.

Våra bedömningar är att delårsbokslutet i allt väsentligt har upprättats enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed. Redovisningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av förbundets ekonomiska resultat och ställning den 31 augusti 2018. Vi instämmer i bedömningen att direktionen vid årets slut kommer att uppnå sina mål.

I 2017 års granskning rekommenderade vi att direktionen skulle bli tydligare med att ange under vilka förutsättningar eget kapital kunde användas. För år 2018 har direktionen angett synnerliga skäl för att budgetera underskott och täcka underskottet med eget kapital.

Varken kommunallagen eller förarbetena ger specifika exempel på när ett kommunalförbund kan åberopa synnerliga skäl. Till skillnad från kommuner, landsting och regioner kan ett kommunalförbund betala tillbaka överskott till medlemmarna.

I ett yttrande i maj 2018 över 2017 års granskning uppgav direktionen att förbundets budget skulle uppfylla kommunallagens krav (dnr 67/18). Direktionen gav i uppdrag till förbundsdirektören att utreda hur eventuella underskott och eget kapital skulle hanteras. Enligt uppgift ska detta uppdrag återrapporteras till direktionen i december 2018. Vi är positiva till att direktionen tagit initiativ till att utreda hur budget och eventuella underskott fortsättningsvis ska hanteras. Vi kommer noga att följa detta arbete.

Med anledning av våra iakttagelser i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till direktionen:

2018-10-02

- Se till att direktionens budget och årets negativa ekonomiska resultat hanteras i enlighet med kommunallagen.
- Fortsätt arbetet med att utveckla styrningen i verksamhetsplanen med hjälp av uppföljningsbara mål och aktiviteter.
- Säkerställ att likviditeten löpande följs upp och att denna uppföljning är dokumenterad.
- Gör i delårsrapporten en bedömning av balanskravsresultatet vid årets slut.

Vid revisorernas överläggning den 2 oktober 2018 beslöt revisorerna enhälligt att ställa sig bakom slutsatser och rekommendationer i denna skrivelse. Skrivelse och underliggande rapporter lämnar revisorerna för yttrande till förbundsdirektionen. Senast den 26 mars 2019 ska yttrandet lämnas till revisionskontoret i Region Västerbotten.

För förbundets revisorer

Viveka Asproth

Viveka Asproth
Utsedd av Region
Jämtland Härjedalen

Bilagor:

- *Granskning av delårsrapport 2018-08-31, finansiell del.* EY.
- *Granskning av redovisad måluppfyllelse i delårsrapport 2018-08-31,* revisionskontoret Västerbottens läns landsting.

Norrlandstingens
REGIONFÖRBUND

Revisorerna i Norrlandstingens regionförbund

Granskning av redovisad måluppfyllelse i delårsrapporten per augusti 2018

September 2018

Richard Norberg
Revisionsdirektör
Västerbottens läns landsting

Innehåll

1. Sammanfattande analys **3**
2. Bakgrund **4**
2.1 Ansvaret för delårsrapporten 4
2.2 Iakttagelser i 2017 års granskning 4
2.3 Revisionsfrågor, metod m.m. 5
3. Direktionens verksamhetsplan för år 2018 ..... **6**
3.1 Direktionens verksamhetsmål 6
3.1.2 Vår kommentar om verksamhetsmålet 9
3.2 Direktionens budget för år 2018 9
3.2.1 Vår kommentar om budgeten 11
4. Direktionens delårsrapport **12**
4.1 Direktionens uppföljning av verksamheten 12
4.1.1 Vår kommentar om uppföljningen av verksamheten 13
4.2 Direktionens uppföljning av ekonomin 14
4.2.1 Vår kommentar om uppföljning av ekonomin 14
4. Uppföljning av tidigare iakttagelser **14**
Vår kommentar 15
5. Svar på revisionsfrågor **15**
4.1 Rekommendationer 16

1. Sammanfattande analys

Granskningen är inriktad mot hur direktionen i delårsrapporten per augusti 2018 redovisar bedömd måluppfyllelse för verksamhetsmål och om resultatet är förenligt med förbundsordning, mål och aktiviteter som direktionen beslutat om för förbundet.

- Vi bedömer att redovisningen av resultaten för verksamhetsmål och aktiviteter i huvudsak är tillfredsställande.
- Vi bedömer att det redovisade resultatet i delårsrapporten i allt väsentligt är förenligt med förbundsordningen och de mål och aktiviteter som direktionen beslutat om för förbundet.
- Vi bedömer att det är troligt att direktionen vid årets slut i allt väsentligt uppnår de mål och aktiviteter som direktionen har beslutat om i sin verksamhetsplan.
- Vi är positiva till att direktionen vidtagit åtgärder med anledning av rekommendationer i tidigare års granskningar.

Vi rekommenderar direktionen att fortsätta arbetet med att utveckla aktiviteterna i verksamhetsplanen.

2. Bakgrund

Norrlandstingens regionförbund (NRF) är organiserat som ett kommunalförbund med direktion. Det innebär att direktionen har ansvaret för den verksamhet som medlemmarna överlåtit till förbundet. Förbundsordningen anger att förbundet ska vara ett samverkansorgan i norra sjukvårdsregionen i syfte att tillvarata och utveckla gemensamma intressen inom hälso- och sjukvård, utbildning och forskning och därmed sammanhängande verksamheter. Medlemmar i förbundet är regionerna Jämtland Härjedalen, Västernorrland, Norrbotten och Västerbottens läns landsting. Medlemmarna har gett regionförbundet befogenhet att avtala om riks- och regionsjukvård. Enligt förbundsordningen har förbundet verksamhetsansvar för Regionalt cancercentrum norr (RCC Norr). Medlemmarna har gett befogenhet till förbundet att ingå avtal rörande RCC Norrs verksamhet.

2.1 Ansvaret för delårsrapporten

Enligt kommunallagen (11 kap. 16§) och lagen om kommunal redovisning (9 kap. 1§) ska förbundsdirektionen upprätta minst en delårsrapport. Delårsrapporten ska behandlas av medlemmarnas fullmäktige. Direktionens delårsrapport ska ge svar på frågan om direktionen håller sig till de beslut och direktiv som direktionen beslutat om för förbundet. Delårsrapporten ska också innehålla prognoser om det är troligt att direktionens mål, uppdrag och aktiviteter kommer att uppnås vid årets slut.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med mål, beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Direktionen ansvarar också för återrapporteringen till medlemmarnas fullmäktige. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål, uppdrag och aktiviteter som direktionen beslutat om för förbundet.

2.2 Iakttagelser i 2017 års granskning

Direktionens delårsrapport per augusti 2017 var informativ och välskriven. I delårsrapporten redogjorde direktionen för väsentliga händelser och ekonomiskt resultat. Direktionen gjorde tydliga bedömningar av måluppfyllelsen. Direktionen bedömde att alla mål skulle vara uppfyllda och att prioriterade aktiviteter skulle vara genomförda vid årets slut. Revisorerna delade i sin granskning av delårsrapporten direktionens bedömningar om måluppfyllelsen.

Granskningen visade att det fanns områden i styrningen och uppföljningen som direktionen kunde utveckla. Revisorerna lämnade följande rekommendationer:

- Kompletterar den treåriga ekonomiska planen med uppgifter om vilka finansiella mål för god ekonomisk hushållning som gäller för perioden.

- Direktionen bör tydliggöra under vilka förutsättningar eget kapital kan nyttjas. Av direktionens budget bör det tydligt framgå om det egna kapitalet ska användas. Av förtydligandena bör det framgå vilka synnerliga skäl direktionen åberopar.
- I verksamhetsplanen kan direktionen bli tydligare med att ange när prioriterade aktiviteter ska vara genomförda och rapporterade.
- I delårsrapporten kan direktionen utveckla redovisningen av aktiviteterna så att det tydligare framgår vilka insatser som är genomförda eller vilka insatser som planeras för att aktiviteterna ska vara genomförda vid årets slut.

Den 8 december 2017 beslutade direktionen om en treårig ekonomisk plan med finansiella mål för hela treårsperioden (Dnr 84/17). I ett yttrande från den 2 maj 2018 (Dnr 67/18) uppgav direktionen att förbundets budget skulle uppfylla kommunallagens krav. Av yttrandet framgick att direktionen gett förbundsdirektören i uppdrag att utreda hur eventuella underskott och eget kapital fortsättningsvis skulle hanteras. Förbundsdirektören hade också fått i uppdrag att utforma en mer detaljerad budget.

När det gällde målstyrning uppgav direktionen i yttrandet att förbundets kansli under år 2017 hade haft en dialog med revisionen om förbundets målstyrning. Direktionen informerade i yttrandet om att förbundet skulle fortsätta arbetet med att utveckla målstyrningen i syfte att se till att aktiviteter blev mer avgränsade och att uppföljningen utvecklades.

2.3 Revisionsfrågor, metod m.m.

Denna rapport avser granskning av delårsrapporten per augusti 2018. Den övergripande revisionsfråga som ska besvaras är om det redovisade resultatet i delårsrapporten är förenligt med förbundsordningen och de mål och aktiviteter som direktionen beslutat om för förbundet. För att svara på den övergripande revisionsfrågan har vi formulerat följande underliggande revisionsfrågor:

- Har verksamheten bedrivits så att direktionens mål och aktiviteter uppnås?
- Är redovisning i delårsrapporten tillräcklig för att man ska kunna bedöma om det är troligt att direktionens mål och aktiviteter uppnås vid årets slut?
- Har direktionen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer år 2017?

När det gäller åtgärder med anledning av 2017 års granskning ska denna granskning särskilt följa direktionens följsamhet till kommunallagen och lagen om kommunal redovisning när det gäller budget och hantering av eventuellt underskott.

De bedömningsgrunder som utgör underlag för granskningens slutsatser är kommunallagen (11 kap. 16§ och 12 kap. 2 §) och lagen om kommunal redovisning (9 kap. 1 §).

Granskningen omfattar inte frågan om det är troligt att direktionen vid årets slut kommer att uppnå sina finansiella mål. Granskningen omfattar heller inte frågor om delårsbokslutet är upprättat i enlighet med god redovisningssed, i enlighet med lag om kommunal redovisning samt om delårsrapporten ger en rättvisande bild av landstingets resultat och ställning. Dessa frågor besvarar EY i sin granskning av delårsbokslutet.

Granskningen är genomförd genom en dokumentationsstudie av delårsrapporten per augusti 2018. Under granskningsarbetet har vi gjort avstämningar med förbundsdirektören och förbundets ekonom som också getts möjlighet att lämna synpunkter på rapportutkast. Vi har också att haft en nära dialog med EY och följt deras arbete med att granska bokslutet. Sakkunniga från revisionskontoren i regionerna Västernorrland och Jämtland Härjedalen samt PWC som är sakkunnigt stöd åt revisorerna i Region Norrbotten kommer att ges möjlighet att lämna synpunkter på rapportutkast.

3. Direktionens verksamhetsplan för år 2018

3.1 Direktionens verksamhetsmål

Direktionen beslutade den 8 december 2017 om sin verksamhetsplan för åren 2018 - 2012. Verksamhetsplanen inleds med en översiktlig beskrivning av förbundets huvuduppgifter indelat i områden för *Regionsjukvård, Kompetensförsörjning/Utbildning och forskning, Folkhälsa, Regionalt cancercentrum Norr* och *Övrigt*.

I verksamhetsplanen beslutade direktionen om ett verksamhetsmål och ett antal prioriterade aktiviteter. Direktionens verksamhetsmål är att 100 procent av de prioriterade aktiviteterna ska genomföras. Nedan finns en tabell med uppgift om dels prioriterade utvecklingsaktiviteter (aktivitet 1-6), dels om årligen prioriterade aktiviteter (aktivitet 7a-7f). Sammanlagt rör det sig om 12 aktiviteter för år 2018.

Prioriterade utvecklingsaktiviteter under år 2018 – 2020
Aktiviteter 1 - 6

Område	Aktiviteter
Årligen avtala om regionsjukvård vid NUS och övrig riks och regionsjukvård	<u>Aktivitet 1</u> Under år 2018 upprätta nytt regionavtal för år 2019. Under år 2018 påbörja arbetet med att från år 2019 utforma nya avtal med Karolinska och Akademiska universitetssjukhuset.

Samordna arbetet med utvecklingen av den sjukvårdsregionala delen av det nationella systemet för kunskapsstyrning enligt överenskommelsen mellan landets regioner och landsting.	Aktivitet 2 I takt med uppbyggnaden av den nationella kunskapsstyrningen skapa en motsvarande struktur i norra sjukvårdsregionen med bland annat sjukvårdsregionala programområden. Arbetet ska löpande redovisas för förbundsdirektionen.
Se över chefssamrådens roll och arbete.	Aktivitet 3 Utreda vilka roller, uppdrag och sammansättningar för nuvarande chefssamråd ska ha i den kommande sjukvårdsregionala strukturen för kunskapsstyrning. Inom områden där sjukvårdsregionala programområden etablerats ska uppdrag till motsvarande chefssamråd revideras.
Genom det folkhälsopolitiska programmet ska förbundsdirektionen få en tydligare roll som plattform för samordning av folkhälsoarbetet att folkhälsoarbetet får ett tydligare innehåll. Under 2018 ska förbundsdirektionen få en uppföljning av folkhälsoarbetet.	Aktivitet 4 En uppföljning ska presenteras senast i december 2018. *Tabellen fortsätter på nästa sida*

Område	Aktiviteter
Regionförbundet ska bidra till en förbättrad och ökad samverkan inom hälso- och sjukvård. Detta arbete bedrivs bland annat i projektform av olika huvudmän vilket ställer krav på systematik, tydlighet och effektivitet.	Aktivitet 5 Samtliga projekt som påbörjas ska följa förbundets projektanvisningar.
Former för det fortsatta samarbetet på sjukvårdsregional nivå.	Aktivitet 6 Diskussion om former och omfattning på det sjukvårdsregionala samarbetet ska diskuteras på direktionens samtliga sammanträden år 2018.

Årligen prioriterade aktiviteter. Aktiviteter 7a – 7f

Område	Aktiviteter
I maj varje år följa upp avtal med samtliga universitetssjukhus	Aktivitet 7a Redovisa uppföljning av volymer och kostnader för samtliga universitetssjukhus
Utveckla RCC Norr enligt angivna kriterier	Aktivitet 7b Verksamhetsplanen för RCC Norr ska innehålla mål och mått för RCC Norr.
Utveckla stöd till chefssamråden och uppföljning till chefssamråden i enlighet med framtagna riktlinjer.	Aktivitet 7c Chefssamråden ska årligen lämna en redovisning över det arbete som de genomfört under året.
Genom regionens företrädare i rikssjukvårdsnämnden tillvarata regionens intressen för rikssjukvård.	Aktivitet 7d Regionens företrädare i rikssjukvårdsnämnden ska lämna muntliga rapporter till direktionen om arbetet i nämnden. Protokoll från rikssjukvårdsnämnden ska bifogas till direktionens protokoll. *Tabellen fortsätter på nästa sida*

Område	Aktiviteter
Genom regionens företrädare i det nationella screeningrådet tillvarata regionens intressen för nationell screening.	Aktivitet 7e Regionens företrädare i screeningsrådet ska lämna muntliga rapporter till direktionen om det finns ny information. Relevant dokumentation från screeningsrådet ska bifogas till direktionens protokoll.
Genom regionens företrädare i den nationella huvudmannagruppen tillvarata regionens intressen.	Aktivitet 7f Regionens företrädare i den nationella huvudmannagruppen ska lämna muntliga rapporter om det finns ny information. Relevant dokumentation från huvudmannagruppen ska bifogas till direktionens protokoll.

3.1.2 Vår kommentar om verksamhetsmålet

Positivt är att direktionen utvecklat sin verksamhetsplan i förhållande till tidigare år. Direktionen har beslutat om ett mätbart verksamhetsmål och aktiviteter som ska genomföras för att uppnå målet. Vi bedömer att verksamhetsplanen kan bli ett bättre styrverktyg genom att direktionen arbetar vidare med att omformulera, avgränsa eller specificera vissa av aktiviteterna.

3.2 Direktionens budget för år 2018

Iakttagelser i 2017 års granskning

I 2017 års granskning uppmärksammade revisorerna att det inte framgick att direktionens finansiella mål gällde för hela treårsperioden. Granskning år 2018 visar att direktionens budgetramar för 2018 - 2020 innehåller finansiella mål för hela treårsperioden.

För 2017 beslutade direktionen beslutat om en budget där kostnader översteg intäkter med 300 000 kronor. Enligt kommunallagen ska budgeten upprättas så att intäkter överstiger kostnader om inte finns synnerliga skäl. Även möjligheten till resultatutjämningsfond finns om ett sådant regelverk är fastställt för förbundet. I 2017 års granskning uppmärksammade revisorerna att direktionen i samband med budgeteringen inte hade åberopat några synnerliga skäl för att budgetera underskottet. Inte heller hade direktionen fastställd något regelverk för en resultatutjämningsfond.

För år 2017 redovisade förbundet ett underskott med 33 000 kronor. I förhållande till den underfinansierade budgeten var överskottet 267 000 kronor. I 2017 års granskning påtalade revisorerna att kommunallagen ställer krav på att underskott ska återställas inom

en treårsperiod och att en åtgärdsplan ska antas om inte synnerliga skäl kan åberopas. Med anledning av sina iakttagelser lämnade revisorerna följande rekommendationer:

- Säkerställ att direktionens budget uppfyller kraven i kommunallagen. En förutsättning för att få underbudgetera är att det finns synnerliga skäl eller att det finns möjlighet till att nyttja resultatutjämningsfond.
- Se till att 2017 års underskott blir hanterat i enlighet med kommunallagen.

I sitt yttrande över 2017 års granskning uppgav direktionen att den skulle se till att kommande budgetar uppfyllde kommunallagens krav (Dnr 067/18). Direktionen gav i uppdrag till förbundsdirektören att utreda hur eventuella underskott och eget kapital fortsättningsvis skulle hanteras.

Direktionens budget för år 2018
I verksamhetsplanen och budgeten för år 2018 kan man läsa att ökad samverkan inom framför allt området för kunskapsstyrning hade medfört ett ökat behov av temporära utredningar och projekt. Direktionen uppgav att det fanns synnerliga skäl som motiverade att dessa enstaka utredningar, uppdrag eller projekt finansierades med hjälp av eget kapital. I verksamhetsplanen uppgav direktionen att temporära utredningsarbeten och projekt för ca 300 000 kronor per år skulle finansieras med hjälp av det egna kapitalet under den kommande treårsperioden.

För år 2018 budgeterade direktionen att 311 000 kronor ur det egna kapitalet skulle användas för att finansiera sådana temporära utredningar eller projekt. Nedan återges direktionens budget för år 2018.

Budget för perioden 2018 – 2020, miljoner kronor

	År 2018	**År 2019**	**År 2020**
Intäkter	29 110	29 808	30 941
Personalkostnader	-3 193	-3 269	-3 389
Köpt verksamhet	-29 110	-29 808	-30 941
Övriga kostnader	-2 317	-2 372	-2 463
Bidrag från medlemmar	5 199	5 323	5 526
Nyttjande av eget kapital	0,311	0,318	0,326
Budgeterat resultat	**0**	**0**	**0**
Eget kapital	1 644	1 326	1 000

Källa: Förbundsdirektionens verksamhetsplan och budget för åren 2018 - 2020

Av tabellen framgår att det egna kapitalet under perioden planerades minska från 1 644 000 kronor år 2018 till 1 miljon kronor år 2020.

3.2.1 Vår kommentar om budgeten

Positivt är att direktionen beslutade om en budget för år 2018 med en treårig ekonomisk plan inklusive finansiella mål för hela perioden. Det är också positivt att budgeten inkluderade budgeterade intäkter och kostnader för RCC Norr, Visare Norr m.fl.

Vi noterar att direktionen i sin budget för år 2018 tydligt angav att den skulle nyttja eget kapital för finansiering av temporär verksamhet. Direktionen angav att ökat samverkansarbete inom området för kunskapsstyrning medförde ökat behov av utredningar och projektverksamhet och att det fanns synnerliga skäl som motiverade att dessa insatser finansierades med hjälp av det egna kapitalet. Av direktionens budget framgick också att det egna kapitalet översteg 1 miljon kronor vilket var ett av direktionens finansiella mål.

Vi är positiva till direktionen gett i uppdrag till förbundsdirektören att utreda hur underskott och eget kapital fortsättningsvis ska hanteras av förbundet. Av förarbete (prop. 2003/04:105) till kommunallagens regler om god ekonomisk hushållning framgår att en grundlig ekonomisk analys ska utgöra grunden för en bedömning om eget kapital kan nyttjas:

"Om en kommun eller ett landsting efter en grundlig finansiell analys kommer fram till att de har eget kapital eller realiserbara tillgångar av en omfattning som klart överstiger rimliga krav på finansiell handlingsberedskap är det regeringens uppfattning att kommunen eller landstinget skall ges möjlighet att kunna minska kapitalet på ett planerat sätt. Ett synnerligt skäl kan därför vara att en kommun eller ett landsting med en stark finansiell ställning ges möjlighet att med beaktande av god ekonomisk hushållning minska

sin förmögenhet, dvs. upprätta en budget som inte är i balans. I ett sådant läge bör det finnas möjlighet att anta finansiella mål som anger att det egna kapitalet tillåts minska. En finansiell analys som uppfyller kravet på god ekonomisk hushållning ska ligga till grund för en sådan minskning av det egna kapitalet. För att ett uttag av det egna kapitalet inte ska bryta mot kravet på god ekonomisk hushållning skall det bl.a. finnas kapital som täcker hela pensionsåtagandet, även den del som redovisas som en ansvarsförbindelse. Därutöver skall det finnas en buffert med realiserbara tillgångar som kan användas för delfinansiering av framtida investeringar".

Prop. 2003/04:105

4. Direktionens delårsrapport

Den 19 september 2018 beslutade direktionen om sin delårsrapport per augusti 2018. I avsnitten nedan går vi förts igenom direktionens uppföljning i delårsrapporten om genomförd verksamhet. Därefter kommenterar vi redovisningen av det ekonomiska resultatet.

4.1 Direktionens uppföljning av verksamheten

I delårsrapporten redogjorde direktionen översiktligt för väsentliga händelser under årets första 8 månader. Exempel på väsentliga händelser som direktionen redovisade i delårsrapporten var:

- Förbundsdirektionen hade i maj 2018 beslutat om en gemensam målbild för sjukvårdsregional samverkan.
- Förbundsdirektionen hade i maj 2018 gett förbundsdirektören och landstingsdirektör och regiondirektörerna i uppdrag att ta fram förslag till principer för sjukvårdsregional nivåstrukturering.
- Förbundets beredningsgrupp hade träffat företrädare för Akademiska sjukhuset och diskuterat revidering av avtal för riks- och regionvård. Förbundets kansli och företrädare för Karolinska universitetssjukhuset hade påbörjat arbete med att ta fram nytta samverkansavtal.
- Förbundsdirektionen rekommenderade i maj 2018 förbundets medlemmar att ställa sig bakom föreslagen utvecklingsplan för behandling av trombektomi vid akut stroke i norra sjukvårdsregionen.
- I maj 2018 rekommenderade direktionen förbundets medlemmar att besluta om föreslagna riktlinjer och struktur för att utveckla vården på distans i norra sjukvårdsregionen.
- Förbundets medlemmar hade under våren 2018 tecknat ett samarbetsavtal om 1177.
- Arbete pågick med att etablera en regional struktur för kunskapsstyrning i den norra sjukvårdsregionen. Norra sjukvårdsregionen hade bland annat tilldelats värdskap för de

nationella programområdena (NPO) endokrinologi och levnadsvanor. Processledare hade rekryterats för dessa två programområden.

- Av delårsrapporten framgår att det s.k. etableringsprojektet för programområdet Psykisk hälsa var i en slutfas och att resultat skulle redovisas för direktionen under hösten 2018. En del av den nationella strukturen för kunskapsstyrning som var under utveckling var bildandet av 6 regionala stödcentrum för psykisk ohälsa (RCPH).
- Från den 1 juli 2018 gällde lagändring med krav på tillstånd för att få bedriva nationell högspecialiserad vård. Beslut om tillstånd fattas av en ny nämnd vid Socialstyrelsen.
- Hösten 2018 startade Umeå universitet ett prov på läkarprogrammet med inriktning på utbildning i glesbygdsmedicin.
- Socialstyrelsen hade i början av år 2018 lämnat besked om att det var möjligt att komplettera ST-utbildning med handledning på distans.

Uppföljningen av verksamhetsmålet

I delårsrapporten bedömde direktionen att fem av 7 aktiviteter i huvudsak var genomförda per augusti 2018. Undantag var en aktivitet (7e) som handlade om att regionens representant i det nationella screeningrådet skulle lämna information vid direktionens sammanträden om det fanns ny information sedan den senaste rapporteringen. I delårsrapporten konstaterade direktionen att sådan information inte hade lämnats vid ett av direktionens sammanträden under perioden. Orsak till det var enligt direktionen att regionens representant inte var närvarande vid detta sammanträde. Med undantag för denna aktivitet (7e) bedömde direktionen att alla aktiviteter skulle vara genomförda vid årets slut. I en bilaga till delårsrapporten redovisade direktionen detaljerat om sina bedömningar av aktiviteterna.

4.1.1 Vår kommentar om uppföljningen av verksamheten

Vår granskning av delårsrapporten visar att direktionen översiktligt redogjorde för väsentliga händelser under år 2018 fram till augusti månad. Redovisningen är informativ och välskriven.

Vi bedömer att redovisningen av aktiviteterna har utvecklats i jämförelse med tidigare år. I delårsrapporten per augusti 2018 framgår det tydligare i jämförelse med tidigare delårsrapporten om aktiviteter är genomförda eller när det bedöms bli genomförda. Vi instämmer med direktionen om bedömd måluppfyllelse för aktiviteterna per augusti 2018 och prognos om måluppfyllelsen vid årets slut.

Som framgått anser vi att direktionen bör fortsätta arbetet med att utveckla aktiviteterna i verksamhetsplanen. Några av aktiviteterna i verksamhetsplanen är otydliga och inte tillräckligt specificerade. Detta begränsar direktionens förutsättningar att följa upp och utvärdera resultaten i delårsrapporten.

4.2 Direktionens uppföljning av ekonomin

I delårsrapporten uppger direktionen att det pågår en översyn av hur förbundets egna kapital och framtida över- och underskott ska hanteras för att uppfylla kraven i kommunallagen. I delårsrapporten kan man läsa att direktionen ska få ett underlag om detta vid sitt sammanträde i december 2018. I delårsrapporten redovisade direktionen att intäkterna per augusti 2018 översteg kostnaderna med 14 000 kronor. Direktionen hänvisade i delårsrapporten till sin verksamhetsplan och beslutet om hanteringen av eget kapital. I delårsrapporten kan man läsa att direktionen bedömde att kostnaderna vid årets slut skulle överstiga intäkterna med 314 000 kronor. Direktionen redovisade att denna summa motsvarade det budgeterade resultatet och direktionens beslut om finansiering med hjälp av det egna kapitalet.

4.2.1 Vår kommentar om uppföljning av ekonomin

Det är positivt att direktionen tagit initiativ till en utredning om hur eget kapital och över- och underskott framöver ska hanteras för att uppfylla kraven i kommunallagen. För granskning av förbundets räkenskaper och bedömning av finansiella mål hänvisar vi till EY:s granskningsrapport av delårsrapporten per augusti 2018.

4. Uppföljning av tidigare iakttagelser

I tabellen på nästa sida har vi sammanfattat vilka åtgärder direktionen vidtagit med anledning av rekommendationer i granskningen av delårsrapporten per augusti 2017.

Uppföljning av rekommendationer från granskning av delårsrapporten per augusti 2017

Rekommendationer År 2017	Vår kommentar år 2018
Kompletterar den treåriga ekonomiska planen med uppgifter om vilka finansiella mål för god ekonomisk hushållning som gäller för perioden.	Ja. Direktionen har tydliggjort att de finansiella målen gäller för hela perioden 2018 – 2020.
Direktionen bör tydliggöra under vilka förutsättningar eget kapital kan nyttjas. Av direktionens budget bör det tydligt framgå om det egna kapitalet ska användas. Av förtydligandena bör det framgå vilka synnerliga skäl direktionen åberopar.	Ja. Direktionen anger i verksamhetsplan synnerliga skäl för att nyttja eget kapital. Direktionen har gett i uppdrag till förbundsdirektören att utreda hur frågorna om eget kapital och under- och överskott framöver ska hanteras.
I verksamhetsplanen kan direktionen bli tydligare med att ange när prioriterade aktiviteter ska vara genomförda och rapporterade.	Ja. Direktionen har blivit tydligare med när vissa av aktiviteterna ska vara genomförda och rapporterade.
I delårsrapporten kan direktionen utveckla redovisningen av aktiviteterna så att det tydligare framgår vilka insatser som är genomförda eller vilka insatser som planeras för att aktiviteterna ska vara genomförda vid årets slut.	Ja. Redovisningen i delårsrapporten är tydlig med om aktiviteter är genomförda eller när de ska vara genomförda. Vissa av aktiviteterna behöver direktionen arbeta med så att de blir bättre verktyg i styrningen.

Vår kommentar

Direktionen har vidtagit åtgärder i enlighet med lämnade rekommendationer i 2017 års granskning.

5. Svar på revisionsfrågor

Utifrån vår granskning av direktionens delårsrapport bedömer vi att det redovisade resultatet är förenligt med förbundsordningen och de mål, uppdrag och aktiviteter som direktionen beslutat om för förbundet. Vi bedömer att det är troligt att direktionen vid årets slut i allt väsentligt uppnår de mål och aktiviteter som direktionen har beslutat om i sin verksamhetsplan. I tabellen på nästa sida har vi sammanställt svaren på våra revisionsfrågor.

Revisionsfrågor	Bedömning	Vår kommentar
Har verksamheten bedrivits så att det är troligt att direktionens mål och aktiviteter uppnås?	Ja	Direktionen bedömer att direktionens aktiviteter i allt väsentligt kommer att nås vid årets slut. Vi delar den bedömningen.
Är redovisning i delårsrapporten tillräcklig för att man ska kunna bedöma om det är troligt att direktionens mål och aktiviteter uppnås vid årets slut?	Ja	Direktionen har beslutat om mål och aktiviteter. I delårsrapporten gör direktionen tydliga bedömningar av uppnått resultat per augusti 2018 och prognos om måluppfyllelsen vid årets slut.
Har direktionen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer från granskningen av delårsrapporten per augusti 2017?	Ja	Direktionen har vidtagit åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer. Direktionen har tydliggjort att förbundets finansiella mål gäller för hela perioden 2018 - 2020. Redovisningen i delårsrapporten av resultatet för aktiviteterna har blivit bättre.

4.1 Rekommendationer

Vi rekommenderar att direktionen:

- Fortsätt arbetet med att utveckla aktiviteterna i verksamhetsplanen.

Umeå den 26 september 2018

Richard Norberg
Certifierad kommunal revisor

Revisionsrapport 2018
Genomförd på uppdrag av revisorerna
september 2018

Norrlandstingens regionförbund

Granskning av delårsrapport 2018-08-31

- finansiell del

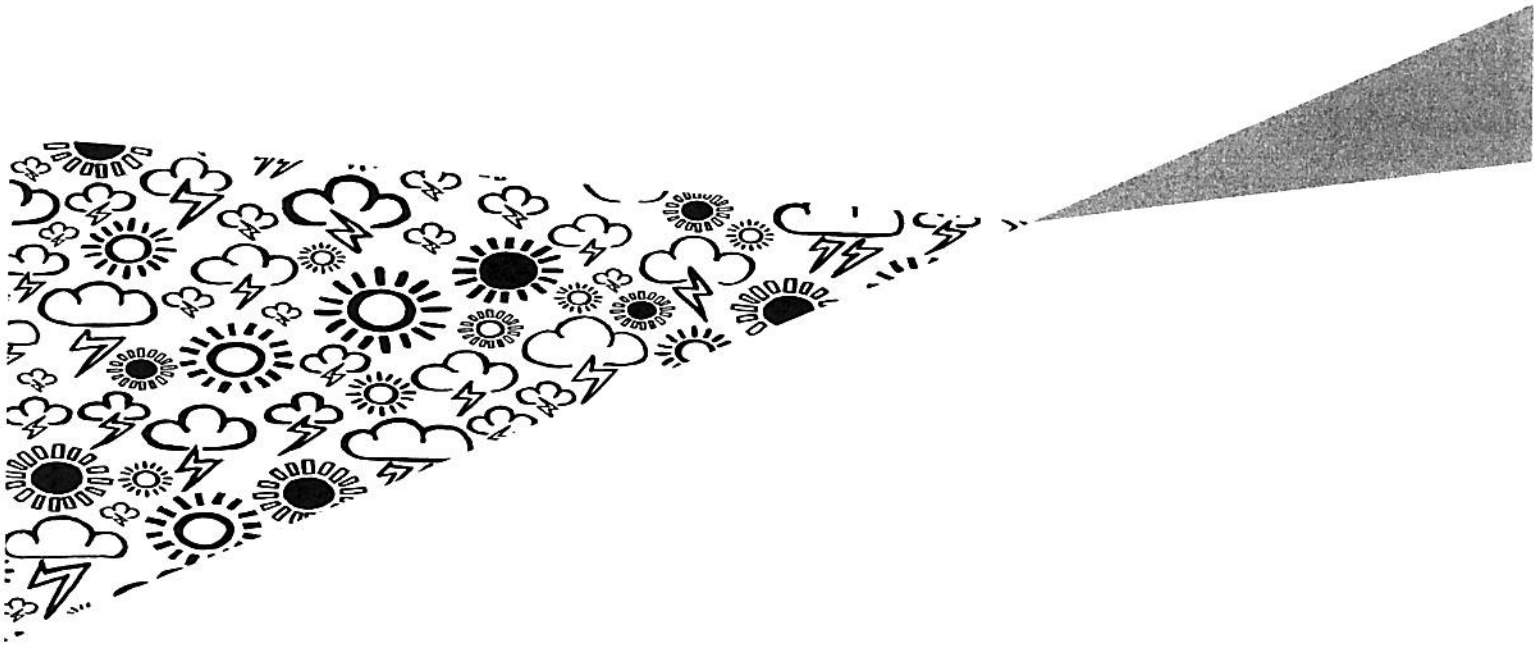

EY
Building a better working world

Innehåll

1. Sammanfattning ... 2

2. Inledning ... 3
2.1. Bakgrund ... 3
2.2. Syfte och avgränsning ... 3
2.3. Avgränsning/ansvar ... 4
2.4. Revisionskriterier ... 4
2.5. Metod och genomförande ... 4

3. Rättvisande räkenskaper ... 5
3.1. Bokslutsprocessen ... 5
3.2. Förändrade redovisningsprinciper och efterföljsamhet av riktlinjer ... 5

4. Förbundets resultat och balansräkning ... 6
4.1. Resultaträkning samt prognos ... 6
4.2. Kommentarer till balansräkningen ... 6

5. Måluppföljning ... 8
5.1. Finansiella mål ... 8

6. Bedömning och rekommendationer ... 10
6.1. Bedömning ... 10
6.2. Rekommendationer ... 11

EY
Building a better working world

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat Norrlandstingens Regionförbunds (NRFs) delårsrapport per 2018-08-31. Syftet med granskningen har varit att ge revisorerna vägledning för att kunna uttala sig om:

- Är det troligt att direktionens finansiella mål kommer att uppnås?
- Kommer ett balanserat resultat att uppnås vid årets slut? Om inte, finns åtgärder för att nå balans angivna och är de tillräckligt tydliga?

Vidare har målsättningen med granskningen varit att bedöma om det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapporten inte, i allt väsentligt

- ger en rättvisande bild av förbundets resultat för årets första åtta månader och ställning per 2018-08-31 samt
- är upprättad i enlighet med Lagen om kommunal redovisning.

Sammanfattande bedömning:

Vår granskning visar på att finansiella mål uppsatts för Norrlandstingens Regionförbund och att en beskrivning av måluppfyllelsen för de finansiella målen görs i delårsrapporten.

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsbokslutet inte, i allt väsentligt, är upprättat i enlighet med god redovisningssed samt ger en rättvisande bild av resultat för årets första åtta månader och ställning per 2018-08-31.

Svar på uppställda revisionsfrågor återfinns under avsnitt 6 nedan.

I förarbeten till kommunallagen (Prop. 1996/97:52) ges exempel på när synnerliga skäl kan åberopas för kommuner och landsting. Några specifika exempel lämnas inte för kommunalförbund. Kommunalförbund erhåller normalt medel från medlemmarna att användas i verksamheten. Vad vi kan se av årets och kommande två års budgetar läggs budgeten inte i balans (KL 8 Kap §4). Kommunallagen ställer krav på att budgeten ska läggas så att intäkterna överstiger kostnaderna, om inte synnerliga skäl finns.[1]

Under 2018 prognostiseras ett underskott. Kommunallagen ställer krav på att ett underskott ska återställas inom en treårsperiod och att en åtgärdsplan ska antas, om synnerliga skäl inte åberopas. För NRF är det förbundsdirektionen som beslutar om synnerliga skäl.

Våra rekommendationer till förbättringar efter genomförd granskning är följande:

- att direktionen tillser att budget och årets negativa balanskravsresultat hanteras inom kommunallagens regelverk
- att direktionen tillser att löpande följa och dokumentera utvecklingen för likviditeten
- att direktionen tillser att en bedömning görs i delårsrapporten av balanskravsresultatet för heläret

[1] Även möjligheten om avsättning till resultatutjämningsfond finns, men något sådant regelverk har inte fastställts för NRF. Regelverket är frivilligt och kan bara nyttjas i lågkonjunkturer.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Bakgrunden till denna granskning är att revisorerna i Norrlandstingens Regionförbund (NRF) enligt kommunallagen skall granska en delårsrapport och lämna en bedömning över denna till respektive fullmäktige. Respektive fullmäktige ska behandla revisorernas bedömning i samband med behandlingen av delårsrapporten.

Revisorerna skall enligt kommunallagen årligen pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Lagen ställer krav på att budgeten ska innehålla finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Målen ska utvärderas och redovisas i delårsrapporten.

Enligt de riktlinjer som gäller, ska revisorernas granskning av förbundets delårsbokslut och verksamhetsberättelse söka svaret till följande frågor:

1. Har verksamheten drivits så att direktionens beslutade verksamhetsmål uppnås?
2. Är det troligt att direktionens finansiella mål kommer att uppnås?
3. Kommer ett balanserat resultat att uppnås vid årets slut? Om inte, finns åtgärder för att nå balans angivna och är de tillräckligt tydliga?

2.2. Syfte och avgränsning

Syftet med denna granskning är att ge revisorerna vägledning för att kunna uttala sig om fråga två och tre ovan.

Vidare är målsättningen med granskningen att bedöma om det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapporten inte, i allt väsentligt,

- ger en rättvisande bild av förbundets resultat för årets första åtta månader och ställning per 2018-08-31 samt
- är upprättad i enlighet med Lagen om kommunal redovisning.

Följande revisionsfrågor skall besvaras genom granskningen:

1. Ger delårsrapporten en rättvisande bild av resultat och ställning?
2. Är rapporten från direktionen upprättad enligt Lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)?
3. Ger delårsrapporten svar på frågan om det är troligt att förbundsdirektionens finansiella mål kommer att uppnås?
4. Kommer ett balanserat resultat att uppnås vid årets slut?
5. Om inte, redovisas i delårsrapporten tydliga åtgärder för att nå balans?

2.3. Avgränsning/ansvar

Granskningen omfattar Norrlandstingens regionförbunds förbundsdirektion. Ansvaret för upprättande av delårsrapporten och för att förbundet i delårsrapporten uppvisar en rättvisande bild av räkenskaperna med en vederhäftig prognos för heläret, ligger på förbundsdirektionen.

2.4. Revisionskriterier

Granskningen har utförs i enlighet med kommunallagen och andra författningar om revision, revisionsreglementet samt enligt SKYREVS vägledning 4 Granskning av delårsrapport. Vidare har de rekommendationer som SKYREV (Föreningen Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer) utgett varit vägledande.

Förbundsdirektionens ansvar för rättvisande räkenskaper och delårsrapporten regleras i följande lagar, mål och normer, vilka utgör den norm/ de kriterier som granskningens resultat värderas mot:

Lag om kommunal redovisning (KRL), kap 9
Kommunallagen, kap 9, 11,12
Förbundets fastställda mål för god ekonomisk hushållning
God redovisningssed

2.5. Metod och genomförande

Granskningen har utförts i enlighet med rekommendationer från normgivande organ och med beaktande av god revisionssed. Vår granskning av delårsrapport har gjorts utifrån Standarden för Översiktlig Granskning (SÖG 2410) med beaktande av SKYREVS vägledning 4 om granskning av delårsrapport. Dess huvudsakliga syfte är att ge fullmäktige ledning för den fortsatta styrningen av verksamheten så att god ekonomisk hushållning kan uppnås.

Granskningen är till största delen analytisk, genom att analytiskt granska resultatutfallet och följa upp oväntade och oförklarliga avvikelser. Det innebär bland annat att vi jämfört relevanta nyckeltal mot budget och föregående år för att identifiera väsentliga avvikelser. Vi har intervjuat nyckelpersoner i bokslutsprocessen om orsaker till förändringar i poster.

Rapporten har faktakontrollerats av förbundsekonomen.

3. Rättvisande räkenskaper

En förutsättning för att kunna bedöma om en ekonomi är i balans är rättvisande räkenskaper. Delårsbokslutet skall upprättas enligt god kommunal redovisningssed, vilket innebär att samma redovisningsprinciper ska tillämpas som vid årsbokslut. Detta medför krav på bokslutsprocessen att rutinerna anpassas så att det är möjligt att få fram uppgifter till delårsbokslutet, till exempel skall periodiseringar av väsentliga poster ske enligt samma principer som vid årsbokslutet.

3.1. Bokslutsprocessen

Vår samlade bedömning efter utförd granskning är att kvaliteten på presenterade underlag bedöms vara tillräcklig.

I delårsrapporten har jämförelsesiffror för resultaträkningen hämtats från delårsrapporten per 2017-01-01 – 2017-08-31 och jämförelsesiffror för balansräkningen hämtats från årsbokslutet 2017-12-31, vilket följer vad som föreskrivs i Rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 22 om delårsrapport.

Vår granskning av resultat- och balansräkning kommenteras i avsnitt 4 nedan.

3.2. Förändrade redovisningsprinciper och efterföljsamhet av riktlinjer

Rådet för kommunal redovisning föreskriver i sin rekommendation 22 Delårsrapport miniminivån för innehållet i en delårsrapport. Vår granskning visade inga förändringar från föregående års redovisningsprinciper och miniminivån för delårsrapporten anses vara uppfylld enligt RKRs rekommendation.

4. Förbundets resultat och balansräkning

Vi har översiktligt granskat delårsrapporten per 31 augusti 2018 samt analyserat större avvikelser och förändringar mot budget och föregående års delårsrapport och årsredovisning. Nedan lämnas kommentarer till väsentliga resultat- och balansposter.

4.1. Resultaträkning samt prognos

Regionförbundet redovisar för årets första åtta månader ett resultat om 14 tkr (för jämförelseåret 108 tkr). Enligt delårsrapporten är resultatet lägre än budget med 150 tkr.

Av delårsrapporten framgår att förbundet i sista tertialet bedöms ha högre kostnader än tidigare perioder och därmed prognostiseras ett resultat för helåret på -311 tkr. Förbundet gör bedömningen att budget förväntas hållas.

Balanskravsresultatet redovisas per 2018-08-31, men någon prognos för just balanskravsresultatet lämnas inte för helåret 2018. Det prognostiserade resultatet enligt resultaträkning uppgår till -311 tkr. Förbundets budget innehåller inte några realisationsvinster eller finansiella poster.

Efter vår översiktliga granskning är vår bedömning att delårsrapporten ger en rättvisande bild av förbundets resultat för perioden 1 januari till och med den 31 augusti 2018.

4.2. Kommentarer till balansräkningen

Tillgångssidan har ökat med 1 145 tkr mot bokslutet 2017, vilket främst är hänförligt till en ökning av interimsfordringar samt minskning i kassan. Interimsfordringarna har ökat med 6 999 tkr och kassan har minskat med 5 929 tkr jämfört med bokslutet 2017, vilket förklarar den totala förändringen. Ökningen i interimsfordringar består främst i posterna forskningsanslag Visare Norr (2 300 tkr) och medlemsbidrag (3 465 tkr). Ifjol låg de bland erhållna intäkter i kassan.

Tillgångssidan består till största delen av nämnda poster. Bankmedel har stämts av mot besked från bank och interimsfordringarna är avstämda mot fakturaunderlag.

Bland de totala **skulderna** (16 288 tkr) återfinns främst interimsskulder likt 2017 års bokslut. Totala interimsskulder uppgår till 15 963 tkr och posten har ökat med 1 924 tkr mot bokslutet 2017.

Interimsskulderna består av:

	2018-08-31	2017-08-31
• Upplupen revisionskostnad	395 tkr	280 tkr
• Upplupen kostnad löneskatt	233 tkr	210 tkr
• Visare Norr	376 tkr	494 tkr
• Diabetesprojektet	110 tkr	457 tkr
• Upplupna kostnader RCPH	5 332 tkr	1 673 tkr
• Regiongemensam fakturering RCC	8 000 tkr	0 tkr
• Förutbetald intäkt NORA-projekt	122 tkr	0 tkr
• Övriga upplupna kostnader	1 394 tkr	521 tkr

Vid en jämförelse mot samma tidpunkt ifjol (2017-08-31) har interimsskulderna ökat främst för posterna upplupna kostnader RCPH (5 332 tkr) samt regiongemensam fakturering RCC (8 000 tkr).

Ovanstående poster har verifierats mot underlag och beräkningar. Leverantörsskulder har kontrollerats mot leverantörsreskontra utan noteringar. Bland övriga upplupna kostnader återfinns bland annat projektkostnader som fakturerats i efterhand av landstinget samt upplupna kostnader för administrativa tjänster köpta av VLL.

5. Måluppföljning

I delårsrapportens förvaltningsberättelse ska den bedömda måluppfyllelsen för helåret beskrivas. I NRFs delårsrapport per 2018-08-31 finns ett avsnitt där verksamhetsmålen respektive de finansiella målen kommenteras vad avser prognos för helåret. Nedan kommenteras den måluppföljning som görs i delårsrapporten för de finansiella målen.

5.1. Finansiella mål

Direktionen har definierat att god ekonomisk hushållning för NRF är att uppfylla förbundets finansiella mål för perioden 2018-2020. Målen framgår i tabellen nedan.

Den i delårsrapporten redovisade måluppföljningen för uppställda finansiella mål säger sammanfattningsvis följande:

Finansiellt mål	Utfall 2018-08-31 enligt delårsrapport	Prognos helår enligt delårsrapport	Vår kommentar
Intäkterna ska överstiga kostnaderna, om annat inte beslutats av förbundsdirektionen	Målet nås, då intäkterna överstiger kostnaderna med ca 14 tkr.	Delårsrapporten beskriver att kostnaderna förväntas överstiga intäkterna med 311 tkr i likhet med budget samt riktlinjer för hantering av eget kapital i verksamhetsplan 2018[2]	Vi gör ingen annan bedömning. Förbundsdirektionen har beslutat att anta en budget på -311 tkr samt att eget kapital som helhet ska minskas över en treårsperiod. Se även vår kommentar i bedömningsavsnittet.
Investeringar ska finansieras utan extern upplåning	Inga investeringar har gjorts under perioden.	Målet nås enligt delårsrapportens prognos.	Vi gör ingen annan bedömning.
För att upprätthålla en god likviditet ska saldot på bankkontot aldrig understiga 500 tkr. Det innebär att större in- och utbetalningar måste planeras och att större utbetalningar ej ska verkställas innan likviditeten är avstämd mot detta mål	Under perioden har bankkontots saldo inte understigit 500 tkr.	Målet nås enligt delårsrapportens prognos.	I likhet med tidigare år vill vi understryka att det är av stor vikt att löpande under året följa och dokumentera likviditeten. Detta så att måluppfyllelsen för likviditetsmålet kan styrkas och följas upp såväl i delårsrapport som årsredovisning.
För att ha möjlighet att hantera oförutsedda ekonomiska händelser ska det egna kapitalet ej understiga 1 000 tkr	Eget kapital uppgår per 2018-08-31 till 2 236 tkr.	Målet nås enligt delårsrapportens prognos.	Vi gör ingen annan bedömning.

[2] Riktlinjer för hantering av eget kapital enligt Verksamhetsplan 2018:
"I de fall det finns ett balanserat eget kapital som överstiger 1 000 000 kr från tidigare verksamhetsår, kan de överföras till en kommande periods budget när det finns synnerliga skäl. Med synnerliga skäl menas tillfälliga kostnader som är relaterade till finansiering av enstaka utredningar, uppdrag eller projekt. I avsnittet Ekonomiska ramar beskrivs i ett sådant fall budgeterat belopp samt vad det avses att användas till under den kommande perioden."

Finansiellt mål	Utfall 2018-08-31 enligt delårsrapport	Prognos helår enligt delårsrapport	Vår kommentar
Finansiella riktlinjer för forskningsanslaget Visare Norr beskriver att om det finns ett överskott från forskningsmedlen, kan FUI-rådet med ett särskilt beslut betala ut beloppet som forskningsmedel det påföljande verksamhetsåret.	Balanserade medel på 137 tkr för Visare Norr (inkl Folke Lithners fond) finns per 2018-08-31.	Dessa medel bedöms uppgå till samma belopp vid årsskiftet.	Vi gör ingen annan bedömning.

6. Bedömning och rekommendationer

6.1. Bedömning

I delårsrapporten ska den bedömda måluppfyllelsen för helåret beskrivas. I NRFs delårsrapport finns avsnitt där de finansiella målen kommenteras vad avser prognos för helåret. Av avsnittet framgår att samtliga finansiella mål för god ekonomisk hushållning inte förväntas nås. Kostnaderna förväntas överstiga intäkterna med 311 tkr, vilket motsvarar det budgeterade resultatet (beslutat av direktionen).

Den prognos som lämnas för resultatet på helårsbasis visar på ett utfall i nivå med budget. Detta innebär att ett balanserat resultat inte kommer att nås och att direktionen i sin budget åberopar synnerliga skäl för att ta medel ur eget kapital till att täcka detta underskott.

Enligt den av förbundet beslutade budgeten för helåret 2018 överstiger kostnaderna intäkterna med 311 tkr, dvs. budgeterat resultat uppgår till minus 311 tkr. Kommunallagen anger att "budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna". Tanken med den regleringen är bl. a att kommuner och landsting inte ska förbruka medel som tidigare generationer byggt upp eller skjuta kostnader på framtida generationer. I ett kommunalförbund betalar medlemmarna normalt in medlemsavgifter som ska användas för att bedriva överenskommen verksamhet. Att använda sig av överskott från tidigare år i ett kommunalförbund kan därför skilja sig väsentligt åt jämfört med en kommun eller ett landsting. Särskilt gäller detta om förbundet av olika skäl inte kunnat bedriva en verksamhet i nivå med erhållna medlemsintäkter under ett specifikt kalenderår och istället genomför en verksamhet i utökad omfattning kommande år. Till skillnad från kommuner och landsting skulle kommunalförbund också kunna betala tillbaka överskott till medlemmarna och sedan få ökade tillfälliga medlemsintäkter att nyttja.

I förbundets budget för innevarande och kommande två år (2018-2020) budgeteras underskott. Direktionens avsikt är enligt beslutad budget att minska eget kapital för förbundet till 1 000 tkr.

Förbundsdirektionen har fastställt finansiella mål för god ekonomisk hushållning för NRF. Ett av målen utgörs av att förbundet ska redovisa ett resultat där intäkterna överstiger kostnaderna, om inte annat beslutats i förbundsdirektionen. Direktionen har i sin budget beslutat om ett budgeterat underskott (på 311 tkr), och prognosen uppgår till ett underskott på 311 tkr, i likhet med budget.

Grundat på vår översiktliga granskning har det, inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsbokslutet inte, i allt väsentligt, är upprättat i enlighet med god redovisningssed samt ger en rättvisande bild av resultat för årets första åtta månader och ställning per 2018-08-31.

De i granskningen uppställda revisionsfrågorna besvaras nedan:

1. *Ger delårsrapporten en rättvisande bild av resultat och ställning?*

Efter vår granskning är det vår bedömning att delårsrapporten ger en i allt väsentligt rättvisande bild av förbundets resultat och ställning per 31 augusti 2018.

2. *Är rapporten från direktionen upprättad enligt Lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)?*

Delårsrapporten innehåller de delar som RKR föreskriver i RKR 22 Delårsrapport och anses således upprättad i enlighet med gällande lagrum.

Vår slutsats efter genomförd granskning är att delårsrapporten är upprättad enligt gällande lagstiftning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

3. *Ger delårsrapporten svar på frågan om det är troligt att direktionens finansiella mål kommer att uppnås?*

Ja, delårsrapporten beskriver den bedömda måluppfyllelsen för året.

4. *Kommer ett balanserat resultat att uppnås vid årets slut?*

Direktionens prognos i delårsrapporten är att ett balanserat resultat inte kommer att uppnås vid årsskiftet och att eget kapital kommer att tas i anspråk för att täcka underskottet. Detta i enlighet med direktionens beslut.

5. *Om inte, redovisas i delårsrapporten tydliga åtgärder för att nå balans?*

Prognosen är att ett balanserat resultat inte kommer att uppnås. Direktionen beskriver i budgeten och verksamhetsplanen att eget kapital tas i anspråk med anledning av synnerliga skäl.

6.2. Rekommendationer

I förarbeten till kommunallagen (Prop. 1996/97:52) ges exempel på när synnerliga skäl kan åberopas för kommuner och landsting. Några specifika exempel lämnas inte för kommunalförbund. Kommunalförbund erhåller normalt medel från medlemmarna att användas i verksamheten. Vad vi kan se av årets och kommande två års budgetar läggs budgeten inte i balans (KL 8 Kap §4). Kommunallagen ställer krav på att budgeten ska läggas så att intäkterna överstiger kostnaderna, om inte synnerliga skäl finns.[3]

Under 2018 prognostiseras ett underskott. Kommunallagen ställer krav på att ett underskott ska återställas inom en treårsperiod och att en åtgärdsplan ska antas, om synnerliga skäl inte åberopas. För NRF är det förbundsdirektionen som beslutar om synnerliga skäl.

Våra rekommendationer till förbättringar efter genomförd granskning är följande:

- att direktionen tillser att budget och årets negativa balanskravsresultat hanteras inom kommunallagens regelverk
- att direktionen tillser att löpande följa och dokumentera utvecklingen för likviditeten
- att direktionen tillser att en bedömning görs i delårsrapporten av balanskravsresultatet för heläret

Umeå den 2 oktober 2018

Malin Westerberg Blom
Certifierad kommunal revisor
Auktoriserad revisor

Jessica Fritz

[3] Även möjligheten om avsättning till resultatutjämningsfond finns, men något sådant regelverk har inte fastställts för NRF. Regelverket är frivilligt och kan bara nyttjas i lågkonjunkturer.